Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3460

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juli 2026

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 14 juli 2026.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-21501-02-3460
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 14 JULI 2026

De Raad Algemene Zaken (RAZ) vond plaats in Brussel op dinsdag 14 juli jl. De Raad sprak over het Meerjarig Financieel Kader, de vereenvoudigingsagenda in relatie tot het instrument van de omnibussen, de evaluatie van de jaarlijkse rechtstaatdialoog en de «*One Market, One Europe Roadmap*». Verder gaf Ierland een presentatie over de prioriteiten van zijn voorzitterschap van de Raad van Ministers. En marge van de Raad vonden vier Intergouvernementele Conferenties (IGC) plaats met kandidaat-lidstaten in het kader van het toetredingsproces. De Minister van Buitenlandse Zaken was niet in de gelegenheid deel te nemen. Nederland werd bij de Raad vertegenwoordigd door de Permanente Vertegenwoordiger bij de EU.

Meerjarig Financieel Kader

Het Ierse voorzitterschap gaf aan dat het bereiken van een akkoord over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) in het najaar van 2026 de hoogste prioriteit heeft, omdat dit van fundamenteel belang is voor de toekomst van de Unie. Tegelijkertijd benadrukte het voorzitterschap dat er nog veel werk te verrichten is voordat overeenstemming kan worden bereikt. De komende periode zal het voorzitterschap zich richten op de belangrijkste openstaande politieke vraagstukken, waaronder de omvang van het MFK, de mogelijkheden voor nieuwe eigen middelen en het vinden van een evenwichtig akkoord. Hiervoor zal het huidige onderhandelingsdocument (*negotiating box*) worden herzien en gepresenteerd voor de Europese Raad in oktober, met als doel tijdig tot een akkoord te komen. Er vond geen uitwisseling plaats tussen lidstaten onder dit agendapunt.

Iers voorzitterschap

Het Ierse voorzitterschap presenteerde zijn prioriteiten voor de komende zes maanden, met een focus op drie hoofdthema's: concurrentievermogen, waarden en veiligheid en defensie. Op het terrein van concurrentievermogen benadrukte het voorzitterschap het belang van een sterk en concurrerend Europa, verdere vereenvoudiging van EU-regelgeving en het benutten van het huidige momentum om overeenstemming te bereiken over de Omnibus-pakketten. Daarnaast werd het belang onderstreept van een akkoord op het MFK. Ten aanzien van waarden kondigde het voorzitterschap aan bijzondere aandacht te besteden aan de rechtsstaat, democratie en het uitbreidingsproces. Daarbij ligt de nadruk op een merites-gebaseerde benadering van kandidaat-lidstaten, met bijzondere aandacht voor Montenegro, Moldavië en Oekraïne. Op het gebied van veiligheid en defensie benadrukte het voorzitterschap het belang van blijvende en onverminderde steun aan Oekraïne. Nederland sprak steun uit voor de prioriteiten van het Ierse voorzitterschap, in het bijzonder voor het belang van een gemoderniseerd en betaalbaar MFK, de voortdurende steun aan Oekraïne, de nadruk op de rechtsstaat en een op merites-gebaseerd uitbreidingsproces.

Omnibus versimpeling regelgeving

De Raad voerde een beleidsdebat over de stand van zaken van de vereenvoudigingsagenda en de gewenste aanpak voor de toekomst. Alle lidstaten steunden de ambitie van de huidige vereenvoudigingsagenda van de Commissie en benadrukten onder meer het belang van het beginsel *simplicity by design* en van effectbeoordelingen. Ook benadrukten meerdere lidstaten dat betere regelgeving niet moet leiden tot deregulering en dat het beschermingsniveau, juridische zekerheid en bestaande compromissen moeten worden gerespecteerd. Sommige

lidstaten vroegen om nieuwe vereenvoudigingsvoorstellen of omnibussen op diverse beleidsterreinen. In die context riep Nederland op tot vereenvoudiging van het statistiek acquis omdat dit kan leiden tot concrete lastenvermindering voor bedrijven, met name voor het MKB.

Evaluatie jaarlijkse rechtsstaatsdialoog

Tijdens de Raad werden de Spaanse EU-voorzitterschapsconclusies over de evaluatie van de jaarlijkse rechtsstaatdialoog uit december 2023 aangenomen als Raadsconclusies.[1] Indertijd konden Polen en Hongarije niet instemmen met deze conclusies. Beide lidstaten hebben inmiddels hun steun voor de conclusies en voor de jaarlijkse rechtsstaatdialoog uitgesproken.[2] Een andere lidstaat legde een verklaring af waarin het steun voor de conclusies uitspreekt, maar ook benadrukt dat het rechtsstaatmechanisme niet-bindend is en een informeel karakter heeft. Verder vond geen inhoudelijke discussie plaats. Eind 2027 zal opnieuw een evaluatie van de jaarlijkse rechtsstaatdialoog plaatsvinden.

One Market, One Europe Roadmap

Tijdens de werklunch vond een gedachtewisseling plaats over de *One Europe, One Market Roadmap*[3] in aanwezigheid van Enrico Letta, opsteller van het rapport *Much more than a Market* over de Europese interne markt.[4] In de discussie werd het belang benadrukt van politiek eigenaarschap om barrières op de interne markt aan te pakken.

Nederland heeft onderstreept dat druk op de tijdige uitvoering van de *Roadmap* noodzakelijk is en heeft daarbij benadrukt dat de kwaliteit van wet- en regelgeving niet mag lijden onder die tijdsdruk. Nederland heeft tevens aandacht gevraagd voor het wegnemen van de meest knellende barrières op de interne markt, in het bijzonder op terrein van diensten en territoriale leveringsbeperkingen.

EU-toetredingsproces Oekraïne en Moldavië

En marge van de Raad vonden intergouvernementele conferenties (IGC) plaats, waarin met Oekraïne en Moldavië cluster 6 (Externe betrekkingen) werd geopend. Het openen van de clusters werd door veel lidstaten verwelkomd, waaronder door Nederland namens de Benelux. In de Benelux-interventie sprak Nederland zijn solidariteit uit met Oekraïne in het licht van de toenemende Russische luchtaanvallen, prees het de inzet van Oekraïne en Moldavië tegen buitenlandse inmenging en hybride dreigingen en hun hoge mate van GBVB-aansluiting en moedigde Nederland beide landen aan hun hervormingen op het gebied van corruptiebestrijding en versterking van de rechtsstaat onverminderd voort te zetten. Tevens riep Nederland hen namens de Benelux op om voortvarend werk te maken van de specifieke aandachtspunten onder cluster 6, zoals hervormingen in de defensiesector, FDI-screening en de aanpak van illegale wapenhandel. Veel lidstaten, waaronder Nederland namens de Benelux, benadrukten daarnaast dat de vier overige clusters zo spoedig mogelijk geopend moeten worden.

---

[1] Kamerstuk 21 501-02, nr. 2795
[2] Hongarije sprak deze steun uit tijdens de Raad Algemene Zaken van 26 mei jl.
[3] Kamerstuk 21 501-20, nr. 2397
[4] Bijlage «Kabinetsappreciatie Letta Rapport» bij Kamerstuk 21 501-30, nr. 603

EU-toetredingsproces Montenegro

Tevens vond en marge van de Raad een IGC met Montenegro plaats, waarbij twee hoofdstukken onder voorbehoud werden gesloten: hoofdstuk 8 (mededingingsbeleid) en hoofdstuk 29 (douane-unie). Het sluiten van deze hoofdstukken werd breed verwelkomd als een nieuwe stap op het toetredingspad van Montenegro, ook door Nederland namens de Benelux. In de Benelux-interventie verwelkomde Nederland het werk dat Montenegro heeft verzet op deze onderdelen van het EU-acquis, en onderstreepte Nederland het belang van voldoende administratieve capaciteit en effectieve handhaving van het mededingingsrecht. Ook benadrukte Nederland namens de Benelux dat verdere voortgang op het gebied van de rechtsstaat en de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad van groot belang blijft voor het verdere EU-toetredingsproces van Montenegro.

EU-toetredingsproces Albanië

Ten slotte vond en marge van de Raad ook een IGC met Albanië plaats, waarbij drie hoofdstukken onder voorbehoud werden gesloten: hoofdstuk 25 (wetenschap en onderzoek), hoofdstuk 26 (onderwijs en cultuur) en hoofdstuk 30 (externe betrekkingen). Deze stap werd breed verwelkomd als belangrijke nieuwe stap op het toetredingspad van Albanië, ook door Nederland namens de Benelux en de Nordics-Baltics, omdat dit de eerste hoofdstukken zijn die met Albanië onder voorbehoud worden gesloten. In deze gezamenlijke interventie verwelkomde Nederland de voortgang die Albanië heeft geboekt, waaronder het in lijn brengen van hun wettelijk kader met EU-verordeningen inzake exportcontrole en FDI-screening. Mede in het licht van de protesten in Albanië werd door Nederland, ook namens de Benelux en de Nordics-Baltics, onderstreept dat verdere vooruitgang op het gebied van de rechtsstaat, de bestrijding van corruptie en de bescherming van fundamentele rechten van groot belang blijven voor het verdere EU-toetredingsproces van Albanië. Albanië werd opgeroepen om een sterk trackrecord op te bouwen en te zorgen voor effectieve implementatie.

EU-toetredingsproces Servië

In aanloop naar de Raad heeft in Brussel discussie plaatsgevonden over het EU-toetredingsproces van Servië en de aanbeveling van de Commissie om de drie resterende hoofdstukken onder Cluster 3 te openen. De Commissie heeft daarbij een mondelinge update gegeven van recente ontwikkelingen, waaronder de opvolging door Servië van aanbevelingen van de Venetië Commissie over justitiewetten die de organisatie en bevoegdheden van de rechtspraak in Servië aantastten, stappen richting de oprichting van een raad voor mediatoezichthouder REM en ontwikkelingen die raken aan kieswetgeving. Er is een brede groep lidstaten in de Raad die voorstander is van het openen van Cluster 3, mede onder verwijzing naar het geostrategisch perspectief van EU-uitbreiding, waarbij het onwenselijk zou zijn het grootste land van de Westelijke Balkan te ver achterop te laten. Aan de technische vereisten voor de opening van Cluster 3 is, op voorspraak van de Commissie, immers al sinds 2022 voldaan. Nederland heeft aangegeven het openen van Cluster 3 vanuit een bredere beoordeling van de rechtsstaat op dit moment niet te steunen en dat verdere opvolging van hervormingsstappen noodzakelijk is. Tevens is het kabinet van mening dat betere aansluiting van Servië bij het gemeenschappelijk buitenland- en veiligheidsbeleid (GBVB) een aandachtpunt blijft. De GBVB-aansluiting blijft laag met 63%, onder andere door het gebrek aan aansluiting bij EU-sancties. Naar verwachting zal deze discussie in de Raad worden

vervolgd. Afgelopen vrijdag heeft de Commissie het rechtsstaatsrapport 2026 gepubliceerd, waarin naast de EU-lidstaten vier kandidaat-lidstaten, waaronder Servië, zijn opgenomen. Het kabinet zal, zoals gebruikelijk in de kabinetsappreciatie van het jaarlijkse uitbreidingspakket, een appreciatie geven van de constateringen van de Commissie over de kandidaat-lidstaten in dit rechtsstaatrapport.